

Vlastný materiál

Ministerstvo financií Slovenskej republiky predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky materiál „Návrh na poskytnutie návratných finančných výpomocí obciam a vyšším územným celkom na kompenzáciu výpadku dane z príjmov fyzických osôb v roku 2020“.

Zákon č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov určuje, že výnos dane z príjmov fyzických osôb v príslušnom rozpočtovom roku je príjmom rozpočtov obcí vo výške 70,0 % a výnos dane v príslušnom rozpočtovom roku je príjmom rozpočtov vyšších územných celkov vo výške 30,0 %.

V roku 2020 zásadným spôsobom negatívne ovplyvnila hospodárenie a celkovú finančnú situáciu územnej samosprávy pandémie spôsobená ochorením COVID-19 (ďalej len „pandémia“), a to predovšetkým znížením príjmov zapríčinené výpadkom dane z príjmov fyzických osôb.

V dôsledku prijatých epidemiologických opatrení sa znížila ekonomická aktivita, čo sa odrazilo na negatívnom vývoji výberu dane z príjmov fyzických osôb. Výpadok dane z príjmov fyzických osôb oproti schválenému rozpočtu verejnej správy na rok 2020 predstavuje u obcí sumu **121 527 tis. eur** a u vyšších územných celkov sumu **52 075 tis. eur** podľa prognózy Ministerstva financií Slovenskej republiky za jún 2020.

Vláda Slovenskej republiky si uvedomuje vážnosť situácie v súvislosti s financovaním obcí a vyšších územných celkov a má záujem kompenzovať výpadok príjmov subjektom územnej samosprávy. Reagujúc na výrazný pokles výberu dane z príjmov fyzických osôb navrhuje poskytnúť **bezúročné** návratné finančné výpomoci subjektom územnej samosprávy na výkon ich samosprávnych pôsobností. Prijaté prostriedky z návratných finančných výpomocí možno použiť na kompenzáciu výdavkov vyčerpaných subjektom územnej samosprávy v priebehu roka 2020.

Návratná finančná výpomoc sa poskytne na základe žiadosti obce alebo vyššieho územného celku **maximálne do výšky výpadku** dane z príjmov fyzických osôb za rok 2020 (podľa prognózy Ministerstva financií Slovenskej republiky z júna 2020) so **sedemročnou splatnosťou** v rovnomerných ročných splátkach, pričom **prvá splátka** bude uhradená v roku **2024**. Dôvodom odkladu splátok ako aj ich rozloženie v čase je konsolidácia príjmov na výkon samosprávnych pôsobností negatívne ovplyvnených pandemiou.

Obec a vyšší územný celok môže prijať návratnú finančnú výpomoc, len ak

- a) ich celková suma dlhu **neprekročí 50 %** skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a
- b) suma splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov a suma splátok záväzkov z investičných dodávateľských úverov v príslušnom rozpočtovom roku **neprekročí 25 %** skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku obci alebo vyššiemu územnému celku z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu.

Obec a vyšší územný celok v ozdravnom režime a nútenej správe môže prijímať návratné zdroje financovania len na úhradu záväzkov po lehote splatnosti, ktoré viedli k zavedeniu ozdravného

režimu a nútenej správy. Z uvedeného dôvodu **nemôžu** obce alebo vyššie územné celky **v ozdravnom režime a nútenej správe** využiť tento nástroj podpory a požiadať o návratnú finančnú výpomoc. Návratná finančná výpomoc nemôže byť použitá na úhradu záväzkov po lehote splatnosti.

Poskytnutím bezúročnej návratnej finančnej výpomoci s odkladom splácania istiny dochádza k poskytnutiu výhody, ktorá by mohla viesť k narušeniu hospodárskej súťaže medzi členskými štátmi, a preto môžu obce a vyššie územné celky použiť návratnú finančnú výpomoc len na financovanie výkonu samosprávnych pôsobností a na účely, ktoré spĺňajú tieto podmienky

- a) financovanie činnosti/projektu nehospodárskeho charakteru,
- b) prípadne o sprievodné hospodárske činnosti (stanovenie základných pravidiel k prístupu definovania doplnkového využívania infraštruktúry vychádza z ods. 207 Oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v odseku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (2016/C 262/01)),
- c) financovanie činnosti/projektu lokálneho charakteru, v prípade ktorého nehrozí (ani potenciálne) narušenie hospodárskej súťaže medzi členskými štátmi.

Odpustenie sumy splátok poskytnutej návratnej finančnej výpomoci, ktorým dochádza k zníženiu štátnych finančných aktív, je možné len na základe rozhodnutia vlády Slovenskej republiky podľa § 13 ods. 6 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

O návratné finančné výpomoci môžu požiadať všetky obce a vyššie územné celky, v ktorých o schválení návratnej finančnej výpomoci **rozhodlo ich zastupiteľstvo**, s výnimkou tých, ktoré sú v ozdravnom režime alebo v nútenej správe a nespĺňajú podmienku dodržania limitu dlhu a dlhovej služby. Subjekt územnej samosprávy je oprávnený požiadať o poskytnutie návratnej finančnej výpomoci do 31. októbra 2020.

S cieľom podpory ekonomiky Slovenskej republiky významne negatívne ovplyvnenej pandémiou v roku 2020 sú prostriedky z návratnej finančnej výpomoci určené na krytie výdavkov na výkon samosprávnych pôsobností obce a vyššie územné celky povinné použiť do konca roka 2020.

Žiadosť o návratnú finančnú výpomoc budú môcť obce a vyššie územné celky uplatňovať prostredníctvom elektronického formulára, na základe ktorého im bude vyhotovená zmluva o návratnej finančnej výpomoci. Postup schvaľovacieho procesu vrátane podrobných informácií k možnosti uzatvorenia zmluvy o návratnej finančnej výpomoci budú zverejnené a priebežne aktualizované na webovom sídle Ministerstva financií Slovenskej republiky.